

DÉKÁN

BME Építészmérnöki Kar / Kari Tanács / 2019. december 18.

Az előterjesztés tárgya: Tájékoztató "A Jövő Építészkar - ÉPKAR 2020" stratégiai tervezési folyamat 2018-2019-es lépéseiről és a 2020-as tervezett lépésekről

Az előterjesztést készítette: prof. Alföldi György DLA dékán

Bevezetés

2019-ben folytatódott a hat éve megkezdett gondolkodás. Ebben az előterjesztésben a közvetlen megelőző másfél év munkája került összefoglalásra és a 2020 januári lépések tervezete. A gondolkozási folyamat valamikor 2013-ban kezdődött és még jövőre is fog tartani. Minden elkészült anyag a Kar Moodle felületén folyamatosan frissülve olvasható: a már megszületett döntések és a viták anyaga, az előterjesztések, a határozatok, az egyeztetések - tanszékek, a tanszékvezetői értekezletek, a kari tanácsi ülések - bemutatói és akár egyéni javaslatok is. A beérkezett anyagokat folyamatosan hozzuk nyilvánosságra, ahol mindenki követni tudja az eltelt egy év történéseit. Ugyanebbe a rendszerbe feltöltöttük a megelőző hat év reményeink szerinti teljes dokumentációját.

A stratégiai folyamatban számomra a Kar egysége az egyik legfontosabb érték, ez vezeti a lépéseimet. Mediátor, fordító, összegző és vitára bocsátó szerepet vállaltam és vállalok ebben a folyamatban. A Kar egységére, méltóságára, egyenlő bánásmódjára, megmaradására, fejlődésére, versenyképességére tekintek kiemelkedő szempontként. Számomra a jövőre vetett tekintet a fontos, annak követelményei irányítják a lépéseimet. Elvárásaim: a minőség (tárgyakban, oktatókban, hallgatókban, kutatásban, SDG-ben, képzésben), a fejlődés (tárgyakban, oktatókban, hallgatókban, kutatásban, SDG-ben, képzésben), a szabadság (tárgyakban, hallgatókban, képzésben).

A viták során továbbra is nehezen találjuk az egész és a részek közötti váltás – egymásra épülés és egymás mellettség – viszonyát és annak megvitatási módját. Nagyon sok közös van a gondolkodásunkban, de keveset tudunk profitálni egymás gondolataiból, nehezen halljuk meg egymást. A részleteknél könnyen adjuk fel a céljainkat és a kimondott stratégiáinkat, elfelejtjük miért kezdtünk hozzá a megújításhoz! Visszajutunk a kiindulási állapothoz! Az eszközeink kiválasztásakor nehezen reflektálunk a külső hatásokra és belső igényekre, a hallgatói felvetésekre.

A Kar számára alapvető, hogy a szakma, az ország és a világ jövőjére reagáljon, ehhez milyen új tudásképeség-szükségletek jelennek meg. A szakma megváltozott szerepeinek igényei szerint hogyan kell a hagyományos tudások/képességek átadása mellett az új tudásokra/képességekre időt és energiát szánni, mélységi teret engedni? Továbbá az új információs technológiák használata vagy a többlet technológiai igények (digitális világ, high tech, slow tech) hogyan épülhetnek be minden tárgyba, az egész képzésbe, hogyan jelenik meg az együtt dolgozás igénye és kötelezettsége? Ha viszont igaz az, hogy új tudások/tartalmak beemelése elengedhetetlen, akkor hogy lehet ezt a hallgatói túlterhelés fokozása nélkül, sőt annak optimalizálásával elérni? Egymástól függetlenül hihetetlen újítások jelennek meg folyamatosan! Jó lenne, ha a Kar együttesen tudna ebből profitálni!

A menetrend

1. 2019. december / Minden megszületett anyagot felrakunk a Moodle-ba, ami a kari oktatók számára nyilvános.
2. 2019. december / A tanszékvezetői értekezleten felkértem a tanszékeket, hogy a tantárgyaikra és oktatási módszereikre fókuszáljanak, hogy a strukturális gondolkodás mellett dolgozzák ki, mit kívánnak a jövő „okleveles építészmérnökeinek” a „csomagjába” rakni, mi az, ami elengedhetetlen szerintük most az alapok felől nézve a képzést. Mi az, amit máshogyan akarnak csinálni? Hogyan? Mik a konkrétumok a célok jegyében? Minden tanszék csak a saját dolgára koncentráljon? A kidolgozás során a tanszékek számára nyitva áll a kooperáció más tanszékkel, tanszékekkel. A cél, hogy lehessen egymás mellett élni.
3. 2019. december / Meghívtam 30 kollégát vegyesen a tanszékekről kiválasztva, akikkel egyesével, mély interjú szerűen beszélgetek arról, hogy hogyan látják a tanszékeik oktatási kínálatát, mennyire érzik ezt, illetve a saját tárgyaikat relevánsnak, korszerűnek?
4. 2020. január / A tanszékek által előkészített tartalmi és módszertani javaslatok megtárgyalása. Ehhez közös felület biztosítása (egységes tábla, keretek).

2018-2019-es lépések

Ez a fejezet a Kari Jövő alakításának egyéves folyamatát foglalja össze. Az elmúlt egy év során a legtöbbet az „ÉPÍTÉSZMÉRNÖK”-ségről, az ÉPÍTÉSZMÉRNÖK-oktatásról beszélgettünk, érveltünk megmaradása, megőrzése, megújítása mellett. Tapasztalatainkat vetettük össze, hiszen mindannyian tudjuk, vagy inkább sejtjük, hogy milyen integrált, milyen komplex ez a hivatás/szakma, és a jövő generációinak mire van szükségük. De ahány kolléga, annyi életút, annyi fajta tapasztalat.

Az építészmérnökség megélésének a megjelenítését lehet, hogy úgy lehetne a legjobban megtenni, hogy ha ezek az eltérő életutak kerülnének felmutatásra. Karunk a funkcionális (diszciplináris) tapasztalatátadás mellett tette le a voksát, és a hagyományaink is ebbe az irányba mutatnak. Az új képzés váza is erre épül. Fel lehet tenni a kérdést, hogy most új tanterven dolgozunk vagy a régi finomításán. Fontos kérdés, miért csináljuk a megújítást? A jelenlegi képzés struktúrájával, tantárgyi rendszerével, oktatás-módszertani kérdéseivel és kimenet-támogató erejével kapcsolatban merültek fel kérdések bennünk, oktatókban, a hallgatókban és a külső szakmai partnereinkben. A képzések a folyamatosan változó világ igényeire csak a terhelés növelésével tudtak válaszolni. Ezt mutatják a visszajelzések, a belső oktatói, a külső szakmai és hallgatói egyaránt. Ezért kell tehát végig csinálnunk a megújítást.

4.1. 2018. ősz / 1. forduló

A 2018. május 30-i kari tanácsi ülés előterjesztésében kitűztük azt, hogy mindenki számára – a Kari Tanács, az oktatók, a munkatársak és a hallgatók – világosak, átláthatók, megfoghatók és elszámoltathatók legyenek a kari változások lépései. A kialakított ütemterv szerint dolgoztunk egy módosulással: az új tanterv bevezetését 2020 szeptemberére tűztük ki.

A Kari Tanács elfogadta a jövőt alkotó „Misszió”-t és „Stratégiai elveket” 2018. október 31-én.

[https://www.epitesz.bme.hu/files/doc/dekani/KariTanacs/2018_10_31/napirend_5_kari_jovo_misszio/eloterjesztes_kari_jovo_20181031.pdf]

Összefoglalója: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/58>

Az október 15-i és 16-i ötletnap/workshop összefoglalója: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/56>

Előkészítő anyag a 2018. júniusi bizottsági ülésekhez: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/59>

Kerekasztalok összefoglaló táblázatai

Szervezet: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/48>

Fizikai környezet: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/47>

Kutatás/Tudomány: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/38>

Oktatásmódszertan: <http://intranet.epitesz.bme.hu/serveFile/39>

4.2. 2019. tél / 2. forduló

A második fordulóban 2018 decemberétől 2019 márciusáig a Kar közel 60 oktatójának, a szakbizottságok több külső tagjának és sok hallgatónak a részvételével több témakörben mélyítettük a gondolkodásunkat. A 2019. március 29-i kari tanácsi ülésen ezen anyagoknak alapján fontos iránymutatásokról hoztunk döntéseket. Az első fordulóban elfogadott elvek vezették gondolkodásunkat, megbeszéléseinket és vitáinkat, ám mind a tanszékekben, mind az oktatókban maradtak további kérdések. Az látszott, hogy a tanterv struktúrája, az oktatás-módszertani változások és tananyagfejlesztési lépések nélkül a Kar oktatói, munkatársai, tanszékei és a hallgatók nem tudtak döntéseket hozni.

A munkacsoportok (Értékeink, Alkotás/Oktatás/Kutatás, Szervezet, Gazdaság, Teljesítménymérés, Oktatásmódszertan) december 17-én kezdték meg a munkát, amelyről 2019. január 24-én számoltak be először egymásnak, a tanszékvezetőknek és a szakbizottságok külső tagjainak, majd az itt kapott visszajelzéseket beépítve 2019. február 20-án adták le az előterjesztés-tervezetüket. Előzetes elvárás volt a munkacsoportok felé, hogy a megadott témát mélységében ismerjék meg, majd reagálva az előzetes kérdésekre, egy rövid összefoglalót készítsenek, és a Kar közössége felé tegyenek le olyan döntési javaslatokat, amelyek elfogadása megalapozott mérföldköveket jelentenek a Kar megújulásában.

A határozati javaslat a 2018. október 31-én meghozott „A Jövő Építész-kara – ÉPKAR 2020” stratégiai tervezési munkafolyamatban megszületett, amely a Kar missziójáról és a stratégia elveiről szóló döntésre épülve irányelveket fogalmaz meg az Építész-mérnöki Kar fejlesztési stratégiájára.

[https://www.epitesz.bme.hu/files/doc/dekani/KariTanacs/2019_03_20/napirend_3_kari_jovo_2/bme_epk_kari_jovo_2_eloterjesztes_kari_tanacs20190325.pdf]

4.3. 2019. tavasz / 3. forduló

A harmadik forduló feladata az volt, hogy javaslatok szülessenek a legfontosabb tantervi keretekre, struktúrákra, a munkarendre. Ebben a fordulóban főleg a tanszékek és a tanszékvezetők kerültek megszólításra, a Tanszékvezetői Értekezlet több lépcsőben vitatta meg az anyagokat, kisebb csoportokban is folytak viták, valamint a dékáni tanács is többször tárgyalta. A kitűzött cél az volt, hogy a május 28-i kari tanácsi ülésen döntsünk ezekről – természetesen előre tekintve a részletes

tantárgykidolgozásra, hiszen annak még lehet majd visszahatása. Ezek az anyagok a mellékletben megtekinthetők.

[\[https://www.epitesz.bme.hu/files/doc/dekani/KariTanacs/2019_06_25napirend_3_kari_jovo_3/2019_0625_karijovo3fordulo_eloterjesztes.pdf\]](https://www.epitesz.bme.hu/files/doc/dekani/KariTanacs/2019_06_25napirend_3_kari_jovo_3/2019_0625_karijovo3fordulo_eloterjesztes.pdf)

4.4. 2019. nyár / 4.1. forduló

A Kar dékánjaként összhangban a Kari Tanács 2019. június 25-i ülésén elfogadott iránymutatásával, felkértem egy ad hoc bizottságot, hogy a tantervreform egyes alapvető kérdéseivel kapcsolatosan közösen gondolkozzanak, és munkájukkal vegyenek részt a „A Jövő Építészkar - ÉPKAR 2020 stratégiai tervezési munkafolyamatban. Továbbá készítsenek el a dékán számára a következő kari döntéseket megalapozni tudó anyagot, amelyben a minőség és az emberség együttesen jelenik meg. A bizottságot olyan javaslatok kidolgozására kértük fel, amelyekkel biztosítható a képzés adaptivitása a szükséges garanciákkal, paraméterekkel – mint felépülés, változás –, hogy a tanterv dinamikus lehessen”, és konszenzussal hozzák meg ajánlásaikat.

Az alapszakasz döntési javaslatai egyetértésre találtak az oktatókban. A specializáció szakasz döntési javaslatai közül három határozati pont viszont erősen megosztotta a Kart az újszerűségével. Ezért előterjesztőként befogadtam egy olyan konszenzus megteremtésére kialakított javaslatot, amely nem akadályozza, nem odázza el a döntést, nem jelent idővesztést, ugyanakkor lehetőséget biztosít a közös megoldásra. A kari reform érdekében csak a konszenzust láttam elfogadhatónak, ezért ez a munka alapja és elvárása, a bizalmon alapuló kooperáció volt a vágyott új tanterv alapja. Fontos, hogy így kialakul egy keretünk, amelyet ki lehet tölteni tartalommal, hogy jutott idő egymás munkájának megismerésére, a tantárgyak belső felosztása alapján a tantárgyak és a tématerületek közötti szinkronizálás elvégzésére. A dékáni felkérés alapján felálló ad hoc bizottság 2019 nyarán számos alkalommal mindig teljes létszámban ült össze és vitatta meg a felkérésben megfogalmazott és azokhoz megítélése szerint szervesen kapcsolódó kérdéseket. A megbeszélések konklúziójaként megfogalmazott anyagokat a melléklet tartalmazza.

A munkacsoport alapvetően a 2018/19-es tanév kari tanácsi határozataira épített, néhány ponton azonban a részletek kidolgozása folyamatában azok finomhangolását tartotta szükségesnek. A cél és a lehetőség (mandátum) arra terjedt ki, hogy ne egy új vagy alternatív tanterv megfogalmazására kerüljön sor, hanem az elmúlt időszak kari tanácsi határozatai alapján egy olyan mintatanterv-javaslat szülessék, amely a Kar érdekeinek megfelelően – az egyes tanszékek és oktatók között is – az oktatás minőségi változását eredményező együttműködés alapja lehet.

4.5. 2019. ősz / 4.2. forduló

A nyáron a dékán felkérésére egy ötfős bizottság készített egy előremutató anyagot. Ennek az anyagnak a nyomán szeptember első három hetében a dékán és helyettesei többször ültek össze és gondolták át a Kar jövőjét. A közösen előkészített anyagokat először kisebb csoportokban tanszéki képviselőket is bevonva vitatták meg (2019. szeptember 16. és 27. között), majd a tanszékek és a tanszékvezetők is többször megtárgyalták (2019. szeptember 25. és 2019. október 2.). A Kari Oktatási és Gazdasági Bizottságok, valamint a szakbizottság 2019. november 4. és 15. között tárgyalta azt. Kari Oktatói Fórumot is összehívtunk 2019. november 21-én.